

Міністерство освіти і науки України
Національний технічний університет
«Дніпровська політехніка»

Навчально – науковий інститут економіки
Фінансово-економічний факультет
Кафедра міжнародних відносин і аудиту
ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

кваліфікаційної роботи ступеню бакалавра
(бакалавра, магістра)

студента Науменко Валерії Валентинівни
(ПІБ)

академічної групи 071-19зск-1
(шифр)

спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
(код і назва спеціальності)

за освітньо-професійною програмою «Облік і аудит»
(офіційна назва)

на тему: «Облік і аудит розрахунків за податками (на прикладі ТОВ
«Євробуд Плус»)»

(назва за наказом ректора)

	Прізвище, ініціали	Оцінка	Підпис
Керівник роботи	Пашкевич М.С.		
Рецензент			
Нормоконтроль	Пашкевич М.С.		

Дніпро
2022

ЗАТВЕРДЖЕНО:
завідувач кафедри
міжнародних
відносин і аудиту

Пашкевич М.С.
(підпис) (прізвище, ініціали)

«__» _____ року

ЗАВДАННЯ
на кваліфікаційну роботу
ступеню роботи ступеню **бакалавра**

(бакалавра, магістра)

Студенту Науменко В.В. академічної групи 071-19зск-1
(прізвище та ініціали) (шифр)

спеціальності 071 «Облік і оподаткування»

(код і назва спеціальності)

за освітньо-професійною програмою «Облік і аудит»

(офіційна назва)

на тему:

«Облік і аудит розрахунків за податками (на прикладі ТОВ «Євробуд
Плюс»»

затверджену наказом ректора НТУ «Дніпровська політехніка» від _____
№ _____

Розділ	Зміст	Термін
1	ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ТОВ «ЄВРОБУД ПЛЮС» В СУЧАСНИХ УМОВАХ ГОСПОДАРЮВАННЯ	02.05.22 – 15.05.22
2	ОБЛІК РОЗРАХУНКІВ ЗА ПОДАТКАМИ	16.05.22- 28.05.22
3	АУДИТ РОЗРАХУНКІВ ЗА ПОДАТКАМИ	29.05.22- 08.06.22

Завдання видано

_____ (підпис керівника)

Пашкевич М.С.
(прізвище, ініціали)

Дата видачі 02.05.2022 р.

Дата подання до екзаменаційної комісії 08.06.2022 р.

Прийнято до виконання

_____ (підпис)

Науменко В.В.
(прізвище, ініціали)

РЕФЕРАТ

Пояснювальна записка: 47 с., 10 рис., 11 табл., 1 додаток, 16 джерел.

СИСТЕМИ ОПОДАТКУВАННЯ, СПРОЩЕНА СИСТЕМА ОПОДАТКУВАННЯ, ЄДИНИЙ ПОДАТОК, ПДФО, ЄДИНИЙ СОЦІАЛЬНИЙ ВНЕСОК, ПДВ

Предмет дослідження – операції підприємства ТОВ «Євробуд Плюс» з нарахування та сплати податків та зборів.

Об'єкт розроблення – система бухгалтерського обліку з нарахування та сплати податків та зборів на ТОВ «Євробуд Плюс».

Метою роботи є дослідження і узагальнення теоретичних та практичних аспектів обліку та аудиту операцій з нарахування та сплати податків.

Окреслено правове регулювання бухгалтерського та податкового обліку в Україні. Встановлені групи платників єдиного податку в Україні. Продемонстровано ведення бухгалтерського обліку єдиного податку. Продемонстровано ведення бухгалтерського обліку податку на додану вартість. Визначені податки та збори від яких звільняються платники єдиного податку суб'єкти спрощеної системи оподаткування у 2022 році під час військового стану. Визначені основні етапи проведення аудиту податків та зборів. Надані базовому підприємству пропозиції щодо удосконалення обліку та аудиту розрахунків за податками та зборами.

Практичне значення одержаних результатів полягає в розробці рекомендацій, що спрямовані на вдосконалення чинної методики бухгалтерського обліку та аудиту операцій з нарахування та сплати податків та зборів, які сприятиме підвищенню ефективності прийняття управлінських рішень. Надані пропозиції з удосконалення обліку та аудиту операцій з нарахування та сплати податків та зборів можуть знайти своє практичне застосування на ТОВ «Євробуд Плюс».

ЗМІСТ

ВСТУП	5
РОЗДІЛ 1 ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ТОВ «ЄВРОБУД ПЛЮС» В СУЧАСНИХ УМОВАХ ГОСПОДАРЮВАННЯ	7
1.1 Характеристика діяльності підприємства	7
1.2 Аналіз діяльності ТОВ «Євробуд Плюс»	10
1.3 Групи платників єдиного податку в Україні	14
Висновки до розділу 1	20
РОЗДІЛ 2 ОБЛІК РОЗРАХУНКІВ ЗА ПОДАТКАМИ	21
2.1 Бухгалтерський облік єдиного податку	21
2.2. Бухгалтерський облік податку на додану вартість	23
2.3 Податки та збори від яких звільняються платники єдиного податку суб'єкти спрощеної системи оподаткування у 2022 році під час військового стану	27
Висновки до розділу 2	30
РОЗДІЛ 3 АУДИТ РОЗРАХУНКІВ ЗА ПОДАТКАМИ	31
3.1 Основні етапи проведення аудиту податків та зборів	31
3.2 Аудит єдиного податку	35
3.3 Аудит ПДВ	36
Висновки до розділу 3	41
ВИСНОВКИ	43
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	46
ДОДАТКИ	48

ВСТУП

Для України потужним фіскальним інструментом під час наповнення Державного бюджету є податки. Від правильності відображення в обліку сум податків залежать повнота, своєчасність розрахунків із бюджетом, а також уникнення застосування до підприємств штрафних санкцій контролюючими органами. Сьогодні відбуваються значні зміни в податковому й обліковому законодавстві, нормативно - правових актах та інструктивних документах, які регламентують питання розрахунків за податками. Окрім того, існують численні недоліки й суперечливі питання щодо порядку визначення податкового кредиту та податкового зобов'язання, облікового відображення податків, які в сукупності негативно позначаються на результатах діяльності суб'єктів господарювання та фіскальних органів. Це все зумовлює актуальність теми дипломної роботи.

Проблематика податкового обліку у вітчизняній літературі комплексно досліджувалася переважно такими авторами, як Малишкін О. І. [1], Колеснікова, О. М. [2], Подолянчук О. А. [3], Лень В. С. [4], Коблянська О. І. [5] та іншими. Проблематика аудиту податків висвітлювалася у працях науковців: Малишкін О. І. [6], Меліхова Т. О. [7], Проскура К. П. [8] та інших.

Проте зазначені проблеми не отримали комплексного наукового обґрунтування у вітчизняній літературі. Внаслідок цього практики працюють методом спроб і помилок, що не сприяє ефективності їхньої роботи. Це також підвищує ризики сплати штрафних санкцій за порушення норм податкового законодавства, що негативно позначається на ефективності бізнесу в Україні.

Метою роботи є дослідження і узагальнення теоретичних та практичних аспектів обліку та аудиту операцій з нарахування та сплати податків.

Для досягнення цієї мети вирішуються, зокрема, такі задачі:

- розглянути особливості функціонування базового підприємства в сучасних умовах господарювання, а саме: надати характеристику та зробити фінансовий аналіз діяльності за 2020 – 2021 рр.

- вивчити правове регулювання бухгалтерського та податкового обліку в Україні;

- встановити групи платників єдиного податку в Україні;

- продемонструвати ведення бухгалтерського обліку єдиного податку;

- продемонструвати ведення бухгалтерського обліку податку на додану вартість;

- визначити податки та збори від яких звільняються платники єдиного податку суб'єкти спрощеної системи оподаткування у 2022 році під час військового стану;

- визначити основні етапи проведення аудиту податків та зборів;

- надати базовому підприємству пропозиції щодо удосконалення обліку та аудиту розрахунків за податками та зборами.

Предметом дослідження дипломної роботи є операції підприємства ТОВ «Євробуд Плюс» з нарахування та сплати податків.

Об'єктом дослідження є процедури бухгалтерського обліку з нарахування та сплати податків та зборів на ТОВ «Євробуд Плюс».

Для вивчення предмету дослідження в роботі застосовуються різні методи та прийоми аналізу: математико-статистичні, методи економічної статистики, методи фінансового аналізу, прийоми групування, порівняння.

Практичне значення одержаних результатів полягає в розробці рекомендацій, що спрямовані на вдосконалення чинної методики бухгалтерського обліку та аудиту операцій з нарахування та сплати податків, які сприятиме підвищенню ефективності прийняття управлінських рішень. Надані пропозиції з удосконалення обліку та аудиту операцій з нарахування та сплати податків та зборів можуть знайти своє практичне застосування на ТОВ «Євробуд Плюс».

РОЗДІЛ 1

ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ТОВ «ЄВРОБУД ПЛЮС» В СУЧАСНИХ УМОВАХ ГОСПОДАРЮВАННЯ

1.1 Характеристика діяльності підприємства

Товариство з обмеженою відповідальністю «Євробуд Плюс» спеціалізується на комплексному наданні послуг в галузі дорожнього будівництва. Компанія ТОВ «Євробуд Плюс» спеціалізується на комплексному наданні послуг у сфері дорожнього будівництва, а саме:

- будівництво, ремонт та реконструкція доріг;
- благоустрій територій житлового та комерційного призначення;
- асфальтування всередині приміщень і в важкодоступних місцях;
- земляні роботи;
- перекладання бордюрного каменю;
- інженерні мережі;
- оренда та надання послуг дорожньої техніки;
- вантажні перевезення.

Згідно з Витягом з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань необхідно навести більш детальну інформацію про підприємство (Табл. 1.1).

Таблиця 1.1

Основна інформація про підприємство ТОВ «Євробуд Плюс»

Організаційно-правова форма	Товариство з обмеженою відповідальністю
Код ЄДРПОУ	34898640
Дата реєстрації	26.12.2007 р.
Місцезнаходження юридичної особи	Україна, 51486, Дніпропетровська обл., Павлоградський р-н, село Богуслав, ВУЛ. НОВА, будинок 3
Види діяльності	Основний: 42.11 Будівництво доріг і автострад Інші: 74.90 Інша професійна, наукова та технічна діяльність, н. в. і. у.

	23.61 Виготовлення виробів із бетону для будівництва 77.32 Надання в оренду будівельних машин і устаткування 49.41 Вантажний автомобільний транспорт 41.20 Будівництво житлових і нежитлових будівель 52.21 Допоміжне обслуговування наземного транспорту 71.11 Діяльність у сфері архітектури 71.12 Діяльність у сфері інжинірингу, геології та геодезії, надання послуг технічного консультування в цих сферах
Дані про розмір статутного капіталу	1 093 311,64 грн
Уповноважені особи	Антонян Карен Завенович Дорохова Тетяна Миколаївна
Реєстр платників ПДВ	Дійсне свідоцтво ПДВ Індивідуальний податковий номер: 348986404103 Дата реєстрації: 24.01.2008

[Складено на основі Статуту]

До основної діяльності відноситься будівництво доріг і автострад. До інших видів діяльності відноситься виготовлення виробів із бетону для будівництва, надання в оренду будівельних машин і устаткування, вантажний автомобільний транспорт.

У підприємства ТОВ «Євробуд Плюс» зареєстровано 2 одиниці автотранспорту в користуванні, та 7 ліцензій

Підприємство пропонує послуги підряду з будівництва та облаштування транспортної інфраструктури.

ТОВ «Євробуд Плюс» учасник Prozorro у 1 446 закупівлях.

Переможець у 1 063 закупівлях на суму 2.72 млрд грн..

Підписано 930 договорів на суму 2.62 млрд грн.

Очікується 10 договорів на суму 4.98 млн грн.

Інформація про участь підприємства у держзакупівлях (тендерах) станом на 01.01.22 наведена на Рис.1.1:

Представник	Кількість лотів	Очікувана вартість лотів	Кількість виграних пропозицій	Сума виграних пропозицій	Кількість організаторів	Кількість тендерів	Поточна сума договорів
АНТОНЯН КАРЕН ЗАВЕНОВИЧ	321	1094130861.04	265	276438525.34	21	321	260388738.43

Рис. 1.1 Інформація про участь ТОВ «Євробуд Плюс» у держзакупівлях (тендерах)

ТОВ «Євробуд Плюс» має досить широке коло замовників послуг та робіт (Табл. 1.2).

Таблиця 1.2

Основні замовники підприємства

Основні замовники	– ДЕРЖАВНЕ ПІДПРИЄМСТВО «ДОРОГИ ХАРКІВЩИНИ»; – Управління комунального господарства та будівництва Павлоградської міської ради; – Служба автомобільних доріг у Харківській області; – УПРАВЛІННЯ ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА ТА БУДІВНИЦТВА ЛОЗІВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ; – Виконавчий комітет Вербківської сільської ради; – ДЕПАРТАМЕНТ КАПІТАЛЬНОГО БУДІВНИЦТВА ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІ; – Виконавчий комітет Богданівської сільської ради Павлоградського району Дніпропетровської області; – Богуславська сільська рада Павлоградського району Дніпропетровської області; – Межирицька сільська рада.

[Складено на основі інформації, наведеної на офіційному сайті]

За внесок в розвиток регіону, компанія отримала Перше місце у Дніпропетровській області у номінації «Фінансові показники успішної діяльності» від Національного бізнес-рейтингу «Лідер року 2017», отримали відзнаку «Партнера року 2017» від офіційного дилера дорожньої техніки компанії «Цешелін Україна ТОВ».

Основними проектами компанії є (Табл. 1.3):

Основні проекти компанії

Основні проекти	- Поточний середній ремонт автомобільної дороги загального користування державного значення Т-21-22 Ізюм-Барвінкове на ділянці км 0+000-км29+637 (окремими ділянками) у Харківській області (з розробкою проектної документації); - Поточний середній ремонт автомобільної дороги загального користування місцевого значення С210103 Андріївка - Курган - Мілова км 0+000 - км 3+500; км 3+750 - км 4+150; км 34+758 - км 35+088 у Харківській області (з розробкою проектної документації); - Будівництво об'їзної автомобільної дороги міста Лозова, Харківська обл.; - Реконструкція вул. Нова з улаштуванням майданчику для пересувного габаритно-вагового комплексу в с. Нова Іванівка Лозівського району Харківської обл.; - Поточний середній ремонт автомобільної дороги загального користування місцевого значення О-212432 Сахновщина - Великі Бучки - /М-18/ км 13+000 - км 19+000 (окремими ділянками) у Харківській області; - Капітальний ремонт шляхопроводу ПК1699+79 через Полтавську залізницю автодороги Лозова-Хлібне-Панютине

1.2 Аналіз діяльності ТОВ «Євробуд Плюс»

ТОВ «Євробуд Плюс» - це одне з провідних у регіоні підприємство, яке спеціалізується на наданні послуг/виконанні робіт у галузі дорожнього будівництва.

Україна переживає політичні та економічні потрясіння (анексія Росією автономної республіки Крим, збройний конфлікт у Луганській і Донецькій областях). Ці події спричинили підвищення інфляції, девальвацію національної валюти по відношенню до основних іноземних валют, зменшення ВВП, неліквідність та нестабільність товарних та фінансових ринків України.

За рік, що закінчився 31 грудня 2021 року, індекс інфляції збільшився та становить 5% проти 4% у 2020 році.

Керівництво Підприємства вважає, що ТОВ «Євробуд Плюс» вживає всіх необхідних заходів для підтримки стабільності та зростання бізнесу в цих умовах, але продовження поточної нестабільної економічної ситуації

може негативно вплинути на результати діяльності та фінансовий стан Товариства та яким саме може бути цей вплив наразі визначити неможливо.

ТОВ «Євробуд Плюс» постійно вдосконалює внутрішні процеси в компанії, розроблюючи та впроваджуючи інноваційні рішення та проекти у виробничу діяльність що забезпечує підвищення їх ефективності та сприяє динамічному росту компанії з року в рік.

Ліцензія на провадження господарської діяльності з будівництва об'єктів видана 12.04.2017 р. Державною архітектурно-будівельною інспекцією України. Термін дії до 12.04.2022 року.

Робота Товариства забезпечується завдяки наявності на балансі та постійному поповненню власної сучасної спеціальної дорожньо-будівельної техніки, вантажного та легкового автотранспорту, виробничого обладнання імпортного та вітчизняного виробництва.

У 2021 році організаційна структура Товариства мала наступний вигляд (Рис.1.2):

Рис.1.2. Організаційна структура ТОВ «Євробуд Плюс»

Станом на 31.12.2021 року власний капітал складається зі статутного капіталу - 1093 тис.грн., нерозподіленого прибутку - 35841 тис.грн. Прибуток

від діяльності за 2021 рік 6545 тис.грн. У звітному році зменшення власного капіталу відбулося за рахунок виплат дивідендів у розмірі 9145 тис грн.

Загальний розмір власного капіталу на кінець 2021 року становить 36934 тис.грн.

Дата та номер запису в Єдиному державному реєстрі про проведення державної реєстрації юридичної особи - у разі, коли державна реєстрація юридичної особи була проведена після набрання чинності Законом України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань»: 05.12.2013, 1 224 102 0000 059008.

Структура статутного капіталу станом на 31.12.2021 р. має вигляд (Табл.1.4):

Таблиця 1.4

**Структура статутного капіталу ТОВ «Євробуд Плюс» станом на
31.12.2021 р**

Найменування участника	Адреса засновника	частка, в %	Розмір внеску до статутного фонду (тис.грн.):
Антонян Карен Заєнович	вул. Нова, будинок 3, село Богуслав, Павлоградський район, Дніпропетровська обл, 51486.	100	1093
КІНЦЕВИЙ БЕНЕФІЦІАРНИЙ ВЛАСНИК (КОНТРОЛЕР) ТОВ «ЄВРОБУД ПЛЮС» – ФІЗИЧНА ОСОБА – АНТОНЯН КАРЕН ЗАЄНОВИЧ, ВІДСОТОК ЧАСТКИ СТАТУТНОГО КАПІТАЛУ – 100%, ТИП БЕНЕФІЦІАРНОГО ВОЛОДІННЯ - ПРЯМЕ			

Відповідно до Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 23 «Розкриття інформації щодо пов'язаних сторін» [9], пов'язаними вважаються - особи, стосунки між якими обумовлюють можливість однієї сторони контролювати іншу або здійснювати суттєвий вплив на прийняття фінансових і оперативних рішень іншою стороною.

Пов'язаними сторонами вважаються підприємства, які перебувають під контролем або суттєвим впливом Підприємства, а також підприємства та

фізичні особи, які прямо або опосередковано здійснюють контроль над Підприємством або суттєво впливають на його діяльність, а також близькі члени родини такої фізичної особи.

При вирішенні питання про те, чи є сторони пов'язаними, береться до уваги сутність взаємовідносин сторін, а не тільки їхня юридична форма.

Станом на 31.12.2021 року пов'язані сторони ТОВ «Євробуд Плюс» відсутні.

Загальний обсяг чистого доходу від реалізації робіт, послуг по ТОВ «Євробуд Плюс» у 2021 році склав 351 047 тис.грн., в 2020 р. 181 354 тис.грн, в тому числі за видами виробленої продукції (Табл.1.5):

Таблиця 1.5

**Чистий дохід від реалізації робіт, послуг по ТОВ «Євробуд Плюс»
у 2021 році за видами продукції**

		2020 рік		2021 рік	
		Сума, тис. грн	Питома вага, %	Сума, тис. грн	Питома вага, %
42.11	Будівництво доріг і автострад	165238	91,1%	319427	91%
43.99	Інші спеціалізовані будівельні роботи, н.в.і.у.	16116	8,9%	31620	(%
РАЗОМ:		181354	100%	351047	100%

Структура собівартості реалізованих робіт, послуг в 2021 році характеризується такими відомостями (табл.1.6):

Таблиця 1.6

**Структура собівартості реалізованих робіт, послуг по ТОВ
«Євробуд Плюс» у 2020 - 2021 роках**

	2020 рік	2021 рік

		Сума, тис. грн	Питома вага, %	Сума, тис. грн	Питома вага, %
1	Матеріальні витрати	139579	83,5%	250529	74,8%
2	Заробітна плата	8860	5,3%	12115	3,6%
3	Нарахування на зарплату	1839	1,1%	3349	1,0%
4	Амортизація	10531	6,3%	13650	4,1%
5	Інші витрати, в.т.ч.	6352	3,8%	55289	16,5%
5.1	Послуги оренди майна	3164		3324	
5.2	Обстеження та ремонт будівель, споруд та обладнання	1245		321	
5.3	Інші витрати	1943		51644	
РАЗОМ:		1661	100%	334932	100%

1.3 Групи платників єдиного податку в Україні

Досить умовно, всі податки, які сплачує бізнес, можна розділити на 4 групи (Рис.1.3).

Розмір прямих податків залежить від фінансових результатів діяльності (прибутку або доходу). До них належать податок на прибуток підприємств, податок на доходи фізичних осіб - підприємців та єдиний податок.

Рис. 1.3 Види податків бізнесу

Непрямі податки не пов'язані з прибутковістю бізнесу. Їх розмір залежить від обсягів виробництва та реалізації товарів або послуг. До них належать податок на додану вартість (ПДВ) та акцизний податок.

Коли йде мова про вибір системи оподаткування, то на увазі перш за все маються прямі податки, а також непрямі податки. Податки, пов'язані з оплатою праці найманих працівників, та більшість інших податків не залежить від обраної системи оподаткування, а визначається наявністю чи відсутністю у компанії відповідних об'єктів оподаткування [10].

Кожне підприємство в процесі своєї діяльності стикається з питанням вибору податкової системи. В Україні існують дві паралельні системи оподаткування: загальна та спрощена. Тобто, коли підприємство планує відкрити свій бізнес, у нього є такий вибір (Рис.1.4):

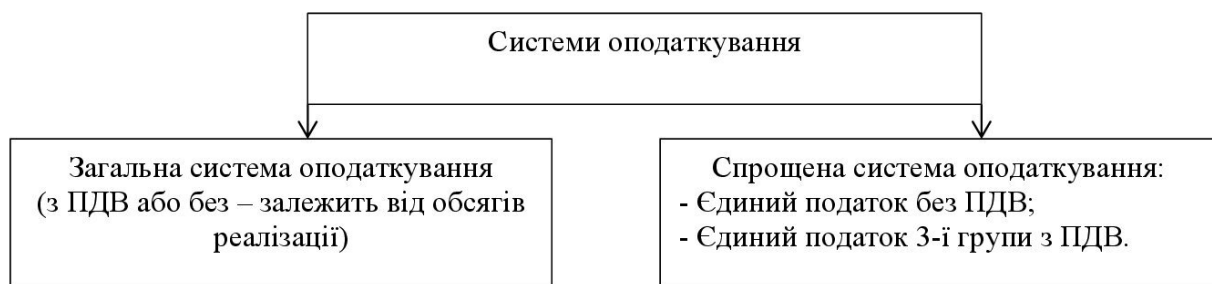

Рис.1.4. Системи оподаткування

Яким із них працювати, залежить від особистого смаку, обставин (наприклад, прибутковості компанії, специфіки та виду бізнесу) та особистих уподобань.

У 2022 році існує чотири групи платників єдиного податку. Розглянемо, кому можна перебувати на кожній з них та за яких умов, за якими ставками потрібно сплачувати єдиний податок у 2022 році, а хто взагалі не має права бути на спрощеній системі оподаткування. Закон №1017 [9] вніс зміни до п. 291.4 ПКУ [11]. Зокрема, змінено розміри граничних обсягів доходу для I-III груп з метою перебування на спрощеній системі. З 1 січня 2021 року ліміт доходу становить (Табл.1.6):

Таблиця 1.6

Розміри граничних обсягів доходу для I-III груп з метою перебування на спрощеній системі

Група платника єдиного податку	Розміри граничних обсягів доходу
I	167 МЗП (1 085 500 грн)
II	834 МЗП (5 421 000 грн)
III	1167 МЗП (7585500 грн)

Складено за: [11]

Слід мати на увазі, що деякі види діяльності не дозволяють застосування єдиного податку (спрощеної системи оподаткування). До них належать всі види фінансового посередництва, виробництво та продаж підакцизних товарів (крім роздрібного продажу пива та столових вин), видобуток корисних копалин, виробництво дорогоцінних металів, реалізація антикваріату, та деякі інші види діяльності (Табл.1.7):

Таблиця 1.7

Види діяльності, які повністю або частково заборонені на єдиному податку

07.29 Добування руд інших кольорових металів
11.01 Дистиляція, ректифікація та змішування алкогольних напоїв
11.02 Виробництво виноградних вин
11.03 Виробництво сидру та інших плодово-ягідних вин
11.04 Виробництво інших недистильованих напоїв із зброджуваних продуктів
12.00 Виробництво тютюнових виробів
19.10 Виробництво коксу та коксопродуктів
19.20 Виробництво продуктів нафтоперероблення
24.41 Виробництво дорогоцінних металів
24.54 Лиття інших кольорових металів
29.10 Виробництво автотранспортних засобів
29.20 Виробництво кузовів для автотранспортних засобів, причепів і напівпричепів

35.23 Торгівля газом через місцеві (локальні) трубопроводи
45.11 Торгівля автомобілями та легковими автотранспортними засобами
45.19 Торгівля іншими автотранспортними засобами
46.12 Діяльність посередників у торгівлі паливом, рудами, металами та промисловими хімічними речовинами
46.17 Діяльність посередників у торгівлі продуктами харчування, напоями та тютюновими виробами
46.34 Оптова торгівля напоями (заборона стосується алкогольних виробів)
46.35 Оптова торгівля тютюновими виробами
46.39 Неспеціалізована оптова торгівля продуктами харчування, напоями та тютюновими виробами (заборона стосується алкогольних і тютюнових виробів)
46.71 Оптова торгівля твердим, рідким, газоподібним паливом і подібними продуктами
46.72 Оптова торгівля металами та металевими рудами
46.76 Оптова торгівля іншими проміжними продуктами
47.11 Роздрібна торгівля в неспеціалізованих магазинах переважно продуктами харчування, напоями та тютюновими виробами (заборона стосується алкогольних і тютюнових виробів)
47.25 Роздрібна торгівля напоями в спеціалізованих магазинах (заборона стосується алкогольних виробів)
47.26 Роздрібна торгівля тютюновими виробами в спеціалізованих магазинах
47.30 Роздрібна торгівля паливом
47.79 Роздрібна торгівля уживаними товарами в магазинах
47.81 Роздрібна торгівля з лотків і на ринках харчовими продуктами, напоями та тютюновими виробами (заборона стосується алкогольних і тютюнових виробів)
47.91 Роздрібна торгівля, що здійснюється фірмами поштового замовлення або через мережу інтернет (заборонена діяльності інтернет-аукціонів)
53.10 Діяльність національної пошти
53.20 Інша поштова та кур'єрська діяльність

61.10 Діяльність у сфері проводового електрозв'язку
61.20 Діяльність у сфері безпроводового електрозв'язку
61.30 Діяльність у сфері супутникового електрозв'язку
61.90 Інша діяльність у сфері електрозв'язку
64.20 Діяльність холдингових компаній
66.11 Управління фінансовими ринками
66.12 Посередництво за договорами по цінних паперах або товарах (включає діяльність пунктів обміну валют).
66.19 Інша допоміжна діяльність у сфері фінансових послуг, крім страхування та пенсійного забезпечення
66.22 Діяльність страхових агентів і брокерів
66.30 Управління фондами
68.20 Надання в оренду й експлуатацію власного та орендованого нерухомого майна (заборонено для 1-ї групи ЄП)
68.31 Агентства нерухомості (заборонено на 1, 2-й групі)
68.32 Управління нерухомістю за винагороду або на основі контракту (заборонено на 1, 2-й групі)
69.20 Діяльність у сфері бухгалтерського обліку й аудиту; консультування з питань оподаткування (у частині аудиту заборонено для ФОП).
70.10 Діяльність головних управлінь (хед-офісів)
71.20 Технічні випробування та дослідження
82.99 Надання інших допоміжних комерційних послуг, н.в.і.у. (заборона в частині діяльності незалежних аукціоністів)
90.02 Діяльність із підтримки театральних і концертних заходів
90.04 Функціонування театральних і концертних залів (заборона в частині організації гастрольних заходів)
92.00 Організування азартних ігор.

Складено за: [11]

Заборонені види діяльності за КВЕД мають певні винятки і обмеження у їх застосуванні для деяких груп єдиного податку.

Висновки до розділу 1

Дослідження особливостей функціонування підприємства в сучасних умовах господарювання дозволило зробити наступні висновки:

1. Товариство з обмеженою відповідальністю «Євробуд Плюс» спеціалізується на комплексному наданні послуг в галузі дорожнього будівництва. Компанія ТОВ «Євробуд Плюс» спеціалізується на комплексному наданні послуг у сфері дорожнього будівництва. До основної діяльності відноситься будівництво доріг і автострад. До інших видів діяльності відноситься виготовлення виробів із бетону для будівництва, надання в оренду будівельних машин і устаткування, вантажний автомобільний транспорт. У підприємства ТОВ «Євробуд Плюс» зареєстровано 2 одиниці автотранспорту в користуванні, та 7 ліцензій

2. Станом на 31.12.2021 року власний капітал складається зі статутного капіталу – 1093 тис.грн., нерозподіленого прибутку – 35841 тис.грн. Прибуток від діяльності за 2021 рік 6545 тис.грн. У звітному році зменшення власного капіталу відбулося за рахунок виплат дивідендів у розмірі 9145 тис грн. Загальний розмір власного капіталу на кінець 2021 року становить 36934 тис.грн.

3. На відміну від підприємців, які можуть застосовувати одну з трьох груп єдиного податку, юридичні особи обмежені у своєму виборі лише 3-ю групою. Ставка податку для них складає 5 відсотків від обороту, а у разі добровільної реєстрації платником ПДВ – 3 відсотки.

Обмеження щодо максимальної річної суми виручки для юридичних осіб – платників єдиного податку у 2022 році складає 1167 МЗП, що дорівнює 7585500 грн.

РОЗДІЛ 2

ОБЛІК РОЗРАХУНКІВ ЗА ПОДАТКАМИ

2.1 Бухгалтерський облік єдиного податку

Підприємство ТОВ «Євробуд Плюс» обрало спрощену систему оподаткування та є платником податку на додану вартість.

У бухгалтерському обліку нарахування податків і зборів (за винятком тих, що включають до собівартості товарів) відносять до адміністративних витрат [12].

Рахунки обліку витрат на єдиний податок залежать від того, який план рахунків застосовує підприємство: спрощений чи загальний.

Якщо підприємство застосовує:

— спрощений план, то нарахування ЄП обліковують за дебетом рахунку 96 «Інші витрати» і кредитом рахунку 64 «Розрахунки за податками і платежами»;

— загальний план рахунків (згідно з наказом Мініну від 30.11.99 р. № 291), то нарахування ЄП обліковують за дебетом рахунку 92 «Адміністративні витрати» і кредитом субрахунку 641 «Розрахунки за податками» (тут доцільно ввести додаткову деталізацію, наприклад, субрахунок 641/ЄП «Розрахунки за податками/єдиний податок»).

Підприємство ТОВ «Євробуд Плюс» застосовує загальний план рахунків, тобто єдиний податок обліковує за дебетом рахунку 92 «Адміністративні витрати» і кредитом субрахунку 641 «Розрахунки за податками»/ЄП.

Вибір між спрощеним або загальним планом рахунків підприємство робить самостійно.

Важливо також ураховувати те, що податковим звітним періодом для платників ЄП групи 3 є квартал. Отже, нараховувати податок слід останнім днем кожного кварталу, а не датою його сплати.

Проводки з нарахування та сплати ЄП згідно зі спрощеним і загальним планом рахунків наведемо в Табл.2.1:

Таблиця 2.1

Облік єдиного податку

№ з/п	Зміст бухгалтерської операції	Бухгалтерський облік за планом рахунків:			
		спрощеним		загальним	
		Д-т	К-т	Д-т	К-т
1	Нараховано єдиний податок	96	64/ЄП	92	641/ЄП
2	Перераховано єдиний податок	64/ЄП	31	641/ЄП	311
3	Відображено фінансовий результат	79	96	791	92

Щодо відображення нарахованих сум єдиного податку у фінансовій звітності, зокрема у звіті про фінансові результати. Узагалі-то, національні стандарти для платників єдиного податку передбачають такі види форм цього звіту:

— спрощену — це ф. № 2-мс (додаток 2 до П(С)БО 25 «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва»), якщо платників єдиного податку вписується у критерії суб'єкта малого підприємництва: річний дохід не більше 10 млн євро за середньорічним курсом НБУ і середня чисельність працюючих за календарний рік не більше 50 осіб [12].

— повну — це ф. № 2 «Звіт про фінансові результати» (додаток до НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»), якщо платник єдиного податку не вписується у критерії суб'єкта малого підприємства (за чисельністю).

ТОВ «Євробуд Плюс» подає ф. № 2-м (додаток 1 до П(С)БО 25).

Наведемо потрібний код рядка для відображення сум ЄП у кожній із форм:

- у повній ф. № 2 — це рядки 2130 і 2520;
- у неповній ф. № 2-м — це рядок 2180;
- у спрощеній ф. № 2-мс — це рядок 2165.

2.2 Бухгалтерський облік податку на додану вартість

Згідно Податкового кодексу України [11], платниками ПДВ є:

— фізична або юридична особа, яка є платником ЄП за ставкою, що передбачає сплату ПДВ;

— фізична або юридична особа, яка є платником ЄП і добровільно переходить на сплату ЄП за ставкою, що передбачає сплату ПДВ.

Згідно зі ст. 293 ПКУ одночасно бути і платниками ПДВ, і платниками єдиного податку може тільки одна категорія платників. Це фізичні або юридичні особи, які працюють на групі 3 і сплачують ЄП за ставкою 3 % (п.п. 1 п. 293.3 ПКУ).

Тобто, ТОВ «Євробуд Плюс» працює на ставці єдиного податку (III група) розміром 3 % та є платником ПДВ.

Згідно Податкового кодексу України [10], не є платниками ПДВ:

— усі першогрупники (п.п. 1 п. 293.2 ПКУ);

— усі другогрупники (п.п. 2 п. 293.2 ПКУ);

— третьогрупники, які сплачують ЄП за ставкою 5 % (п.п. 2 п. 293.3 ПКУ).

У вищезазначених платників єдиного податку (без ПДВ) є унікальне право - вони можуть перевищувати 1-мільйонний обсяг ПДВ-оподатковуваних операцій і при цьому не реєструватися платниками ПДВ, тому, що п. 181.1 ПКУ на платників єдиного податку без ПДВ не поширюється. І якщо для першогрупників з їх максимальним річним доходом 300000 грн. (п.п. 1 п. 291.4 ПКУ) це не дуже актуально, то для друго- і третьогрупників - надважливо.

Отже, платник єдиного податку з обсягом ПДВ-оподатковуваних операцій понад 1 млн грн. може «ховатися» від обов'язкової ПДВ-реєстрації, обравши безПДВшну ставку ЄП. Таким чином, можна сказати, що для особи, яка працює на спрощеній системі, ПДВ-реєстрація — завжди добровільна справа. Ані обов'язкова ПДВ-реєстрація (п. 181.1 ПКУ), ані добровільна ПДВ-реєстрація (п. 182.1 ПКУ) у звичайному форматі для платників єдиного

податку не працюють. Платник єдиного податку обирає форму своїх взаємовідносин із ПДВ шляхом вибору ставки ЄП.

Вільний вибір бути платником ПДВ чи не бути платником ПДВ платникам єдиного податку дозволене рівно до тих пір, поки вони працюють на спрощеній системі. Щойно суб'єкт господарювання переходить на загальну систему (добровільно чи внаслідок порушення умов перебування на спрощеній), він одразу потрапляє до ПДВ-реєстрації. І на нього будуть поширюватися загальні правила ПДВ-реєстрації, передбачені пп. 181.1, 182.1 ПКУ [10].

Отже, ПДВ-реєстрація чекає на платника єдиного податку у двох випадках:

- 1) або якщо він обирає роботу на групі 3 за ставкою ЄП 3 %;
- 2) або якщо він переходить на загальну систему оподаткування.

Покинути спрощену систему платник єдиного податку може добровільно (п.п. 298.2.2 ПКУ) або вимушено, внаслідок порушення умов перебування (п.п. 298.2.3 ПКУ). Якщо на спрощеній системі платник єдиного податку перебував у статусі ПДВшника (п.п. 1 п. 293.3 ПКУ), перехід на загальну систему ніяк на ПДВ-реєстрації не позначиться.

А от платник єдиного податку - безПДВшник при переході на загальну систему (добровільному чи вимушеному) повинен промоніторити свій обсяг ПДВ-оподатковуваних операцій за останні 12 календарних місяців. Тут можливі два варіанти.

Обсяг операцій понад 1 млн грн. Якщо у колишнього платник єдиного податку обсяг ПДВ-оподатковуваних операцій перевищує «поріг», передбачений п. 181.1 ПКУ, така особа підлягає негайній і обов'язковій ПДВ-реєстрації.

Адже від ПДВ-реєстрації таку особу рятував виключно факт перебування на спрощеній системі у статусі безПДВшника. Для цілей ПДВ-реєстрації не має значення, на якій системі оподаткування було здійснено операцій на 1 млн грн.

Заяву на ПДВ-реєстрацію колишній платник єдиного податку, який став ПДВ-«зобов'язанцем», подає не пізніше 10-го числа першого календарного місяця, в якому здійснено перехід на загальну систему (абзац перший п. 183.4 ПКУ; п.п. 1 п. 3.6 Положення № 1130).

Якщо колишній платник єдиного податку, який є ПДВ-«зобов'язанцем», устиг подати Заяву на ПДВ-реєстрацію до першого числа свого першого календарного місяця на загальній системі, він є платником ПДВ безпосередньо з першого дня роботи на загальній системі. Якщо не встиг — з дня, коли фіскалі внесуть запис про нього до Реєстру платників ПДВ (абзаци п'ятий і шостий п. 183.9 ПКУ).

Якщо колишній платник єдиного податку за обсягом ПДВ-оподатковуваних операцій не «дотягує» до обов'язкової ПДВ-реєстрації, за фактом переходу на загальну систему до ПДВ-реєстрації його нічого не зобов'язує. За наявності бажання він може зареєструватися платником ПДВ добровільно (п. 182.1 ПКУ).

Якщо колишній платник єдиного податку вирішив стати ПДВ-«добровольцем», він подає Заяву на ПДВ-реєстрацію не пізніше ніж за 20 календарних днів до початку податкового періоду, з якого він хоче стати платником ПДВ [14]. Платником ПДВ він вважатиметься з тієї ж дати, з якої ним вважається звичайний ПДВ-«доброволець» (абзаци другий і третій п. 183.9 ПКУ).

Для обліку ПДВ підприємству ТОВ «Євробуд Плюс» запропоновані наступні аналітичні рахунки:

644/1 «Податковий кредит не підтверджений»

644/2 «Податковий кредит транзитний рахунок»

643/1 «Податкові зобов'язання, що підлягають коригуванню».

Розглянемо у Табл.2.2 бухгалтерські проведення з обліку ПДВ на підприємстві ТОВ «Євробуд Плюс», якщо перша подія - оплата:

Таблиця 2.2

**Бухгалтерський облік ПДВ на підприємстві ТОВ «ЄВРОБУД
ПЛЮС» (перша подія – оплата)**

№ з/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума
		Д	К	
1 подія - оплата				
1	Перераховано аванс продавцю	371	311	1200,00
2	Відображено право на податковий кредит з ПДВ (до отримання податкової накладної, зареєстрованої в реєстрі)	644/1	644/2	200,00
3	Отримано зареєстровану податкову накладну	6441	644/1	200,00
4	Отримані товари	28	631	1000,00
5	Відображено ПДВ при отриманні товарів	644/2	631	200,00
6	Зроблено залік заборгованостей	631	371	1200,00

Розглянемо у Табл.2.3 бухгалтерські проведення з обліку ПДВ на підприємстві ТОВ «Євробуд Плюс», якщо перша подія - отримання:

Таблиця 2.3

**Бухгалтерський облік ПДВ на підприємстві ТОВ «Євробуд Плюс»
(перша подія – отримання)**

№ з/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума
		Д	К	
1 подія - отримання				
1	Отримані товари	28	631	1000,00
2	Відображено право на податковий кредит (до отримання податкової накладної, зареєстрованої в реєстрі)	6441/1	631	200,00
3	Отримано зареєстровану податкову накладну	641	644/1	200,00
4	Перераховано оплату постачальнику	631	311	1200,00

Розглянемо у Табл.2.4 бухгалтерські проведення з обліку ПДВ при продажі товарів на підприємстві ТОВ «Євробуд Плюс», якщо перша подія - оплата:

Таблиця 2.4

**Бухгалтерський облік ПДВ при продажі товарів на підприємстві
ТОВ «Євробуд Плюс» (перша подія – оплата)**

№ з/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума
		Д	К	
1 подія - отримання				
1	Отримано переоплату від покупця	311	681	1200,00
2	Нараховані податкові зобов'язання за ПДВ	643	641	200,00
3	Відображено дохід від реалізації	361	702	1200,00
4	Відображено податкові зобов'язання за ПДВ	702	643	200,00

Отже, платниками єдиного податку та платниками ПДВ можуть бути лише ті платники податків, які обрали групу 3 та ставку єдиного податку у розмірі 3%. При переході на загальну систему лише ті платники податків без ПДВ, які відповідають вимогам пункту 181.1ПКУ, повинні зареєструватися платниками податку на додану вартість. З дати державної реєстрації новостворена особа може зареєструватися лише як платник єдиного податку без ПДВ.

2.3 Податки та збори від яких звільняються платники єдиного податку суб'єкти спрощеної системи оподаткування у 2022 році

Згідно із п.297.1 ПКУ, платники єдиного податку звільняються від обов'язку нарахування, сплати та подання податкової звітності з таких податків і зборів [10]:

1) податку на прибуток підприємств, крім випадків, передбачених абзацами другим і третім підпункту 133.1.1 та підпунктом 133.1.4 пункту 133.1 статті 133 цього Кодексу;

2) податку на доходи фізичних осіб у частині доходів (об'єкта оподаткування), що отримані в результаті господарської діяльності платника єдиного податку першої – четвертої групи (фізичної особи) та оподатковані згідно з цією главою;

3) податку на додану вартість з операцій з постачання товарів, робіт та послуг, місце постачання яких розташоване на митній території України, крім податку на додану вартість, що сплачується фізичними особами та юридичними особами, які обрали ставку єдиного податку, визначену підпунктом 1 пункту 293.3 статті 293 цього Кодексу, а також що сплачується платниками єдиного податку четвертої групи;

4) податку на майно в частині земельного податку за земельні ділянки, що використовуються платниками єдиного податку першої – третьої груп для провадження господарської діяльності (крім діяльності з надання земельних ділянок та/або нерухомого майна, що знаходиться на таких земельних ділянках, в оренду (найм, позичку) та платниками єдиного податку четвертої групи для ведення сільськогосподарського товаровиробництва;

5) рентної плати за спеціальне використання води платниками єдиного податку четвертої групи.

Відповідно платники єдиного податку є на загальних підставах платниками таких податків:

- екоподатку,
- спецзбору за використання води,
- плати за надра, лісових і радіочастотних ресурсів.

Крім цього, залишається необхідність платити єдиний соціальний внесок за найманих працівників.

Під час військового стану:

- підприємства та ФОПи третьої групи звільняються від сплати ЄСВ за найманих працівників, які були призвані до лав Збройних Сил України та інших захисних формувань, зокрема тер оборони;

- за період з 1 березня 2022 року по 31 грудня 2022 року не нараховується та не сплачується податок за об'єкти нерухомості, які перебувають у власності юросіб, що розташовані на територіях бойових дій;

- з 1 січня 2022 року по 31 грудня року, в якому припинено чи скасовано воєнний стан, не нараховується та не сплачується екологічний податок платниками цього податку, зареєстрованими (взятими на облік) за місцем розміщення стаціонарних джерел забруднення, за утворення радіоактивних відходів та тимчасове зберігання радіоактивних відходів на територіях, на яких ведуться (велися) бойові дії, та на територіях, тимчасово окупованих збройними формуваннями Російської Федерації;

- на період з 1 березня 2022 року по 31 грудня року, в якому припинено або скасовано воєнний стан, не нараховується та не сплачується податок на нерухоме майно за об'єкти нежитлової нерухомості.

Висновки за розділом 2

Дослідження обліку розрахунків за податками та зборами на базовому підприємстві дозволило зробити наступні висновки:

1. Платниками єдиного податку та платниками ПДВ можуть бути лише ті платники податків, які обрали групу 3 та ставку єдиного податку у розмірі 3%. При переході на загальну систему лише ті платники податків без ПДВ, які відповідають вимогам пункту 181.1ПКУ, повинні зареєструватися платниками податку на додану вартість. З дати державної реєстрації новостворена особа може зареєструватися лише як платник єдиного податку без ПДВ.

2. Рахунки обліку витрат на єдиний податок залежать від того, який план рахунків застосовує підприємство: спрощений чи загальний. Якщо підприємство застосовує спрощений план, то нарахування єдиного податку відображають проведенням: Дебет рахунку 96 «Інші витрати» і Кредит рахунку 64 «Розрахунки за податками і платежами». Якщо підприємство застосовує загальний план рахунків, то нарахування єдиного податку відображають проведенням: Дебет рахунку 92 «Адміністративні витрати» і Кредитом субрахунку 641 «Розрахунки за податками» (тут доцільно ввести додаткову деталізацію, наприклад, субрахунок 641/ЄП «Розрахунки за податками/єдиний податок»).

3. Окрім єдиного податку та ПДВ платники єдиного податку є також платниками: екоподатку, спецбору за використання води, плати за надра, лісових і радіочастотних ресурсів. Крім цього, залишається необхідність платити єдиний соціальний внесок за найманих працівників.

4. Для удосконалення обліку ПДВ підприємству ТОВ «Євробуд Плюс» запропоновані наступні аналітичні рахунки:
- 644/1 «Податковий кредит не підтверджений»
 - 644/2 «Податковий кредит транзитний рахунок»
 - 643/1 «Податкові зобов'язання, що підлягають коригуванню».

РОЗДІЛ 3

АУДИТ РОЗРАХУНКІВ ЗА ПОДАТКАМИ

3.1 Основні етапи проведення аудиту податків та зборів

Незалежно від виду податків, що перевіряються, та обсягу аудиторської перевірки аудитор для забезпечення найбільш якісного проведення аудиту податків, зборів та обов'язкових платежів повинен ретельно ознайомитись із суб'єктом перевірки та основними аспектами його діяльності. Для цього аудитор повинен здійснити наступні аудиторські процедури (Табл.3.1):

Таблиця 3.1

Аудиторські процедури проведення аудиту податків та зборів

<i>Аудиторські процедури проведення аудиту податків та зборів:</i>
встановити юридичну та фактичну адресу підприємства, дату державної реєстрації та постановки на облік в органах ДПС та державних цільових фондах, форму власності, організаційно-правову форму, наявність представництв, філій, дочірніх підприємств;
встановити види діяльності, якими може займатися підприємство у відповідності із статутними документами та кодами КВЕД (довідка зі статистики), наявність виданих патентів, ліцензій, дозволів;
проаналізувати дані про пільгові види діяльності;
встановити наявність відкритих поточних та валютних рахунків в установах банків;
встановити чи здійснює підприємство свою діяльність у сфері зовнішньоекономічної діяльності, види експортно-імпортних операцій;
встановити наявність зареєстрованих в органах ДПС реєстраторів розрахункових операцій та результати перевірок підприємства з питань дотримання встановленого порядку застосування готівки;

вивчити дані про результати попередніх документальних перевірок та прийняті по ним рішення;
проаналізувати фінансову, статистичну та податкову звітність;
вивчити та проаналізувати номенклатуру продукції та видів послуг і робіт, що виготовляються (надаються) підприємству;
дослідити технологічний процес та організаційну структуру підприємства, звернувши увагу на рух товарно-матеріальних цінностей, напівфабрикатів, комплектуючих виробів, готової продукції, оскільки підприємства можуть мати значну інфраструктуру, яка включає основне виробництво, допоміжне виробництво, управління капітального будівництва, об'єкти соціальної сфери, підсобне господарство, підприємства громадського харчування, автотранспортне господарство тощо;
вивчити та оцінити систему бухгалтерського та податкового обліку.

Складено за [13].

Аудит податків, зборів, обов'язкових платежів проводиться за такими основними етапами та передбачає перевірку:

- наявності та якості складання первинної документації, пов'язаної з визначенням бази оподаткування певним видом податків, зборів, платежів;
- правильності визначення платника податків, зборів, платежів (чи дійсно даний суб'єкт господарювання повинен сплачувати певні податки, збори, платежі);
- правильності визначення бази оподаткування, дати виникнення податкових зобов'язань за певним видом податків, зборів, платежів;
- повноти і своєчасності сплати окремих видів податків, зборів, платежів;
- правильності відображення інформації на рахунках обліку, в регістрах аналітичного та синтетичного обліку;

- дотримання вимог законодавства щодо складання усіх видів звітності підприємства;

- взаємоузгодженості показників фінансової, статистичної та податкової звітності.

Заключним етапом має бути розрахунок економічного ризику підприємства, пов'язаного з виявленими аудитором недоплатами за податками, зборами, платежами.

Перший етап аудиту оподаткування передбачає виконання наступних аудиторських процедур:

- перевірка документів за формальними ознаками;
- перевірка документів за змістом; - арифметична перевірка документів;
- нормативна перевірка документів;
- зустрічна перевірка документів.

При перевірці документів за формальними ознаками аудитор підтверджує точність заповнення бланку, на якому оформлено конкретний документ; наявність усіх необхідних реквізитів; своєчасність складення документа; відповідність підписів осіб, які склали документ.

Другий етап аудиту податків, зборів, обов'язкових платежів пов'язаний із визначенням того, чи необхідно згідно законодавства суб'єкту господарювання, що підлягає перевірці сплачувати той чи інший податок, збір, обов'язковий платіж.

Третій етап аудиту є найбільш складним та трудомістким. За кожним окремим податком, збором, платежем складається окрема програма аудиту. Проте, у загальному вигляді даний етап передбачає виконання наступних аудиторських процедур:

- встановлення ставки оподаткування певним видом податків зборів, платежів;
- визначення бази оподаткування, яка встановлена законодавством для кожного окремого податку;

- перевірка правильності обчислення податку, збору, платежу;
- перевірка правильності визначення податкових подій за непрямими податками;
- перевірка дотримання дати виникнення податкових зобов'язань.

Перевірка повноти і своєчасності перерахування податків, зборів, платежів становить четвертий етап аудиту та ґрунтується на даних виписок банку, платіжних доручень, квитанцій тощо. Для цього аудитор повинен співставити дати перерахування податків, зборів, платежів з датами граничного терміну їх сплати. Прострочення сплати тягне за собою нарахування пені. Слід додати, що, в залежності від податку, збору, платежу, порядок обчислення пені різний. Крім того, стосовно податків, ПКУ передбачає застосування штрафної санкції за прострочення сплати податків у залежності від кількості днів прострочення. Тому, аудитор, вже у ході аудиторської перевірки, виявивши прострочення сплати, повинен негайно повідомити про це керівництво задля уникнення зростання фінансових санкцій.

Наступним, п'ятим, етапом аудиту є перевірка правильності відображення даних операцій на рахунках обліку, в регістрах аналітичного та синтетичного обліку, яка передбачає здійснення наступних аудиторських процедур:

- ознайомлення із залишками за субрахунками до рахунку 64 «Розрахунки з бюджетом», 65 «Розрахунки зі страхування» які нададуть інформацію про недоплати та переплати за певними видами податків, зборів, платежів;
- перевірка повноти відображення господарських операцій в регістрах аналітичного і синтетичного обліку;
- перевірка точності відображення розрахунків з бюджетом в первинних документах, регістрах аналітичного і синтетичного обліку, звітності (інформація, наведена в первинних документах абсолютно тотожна даним аналітичного, синтетичного обліку і звітності);

- відповідності законодавчо-нормативній базі порядку відображення господарських операцій в реєстрах аналітичного і синтетичного обліку, звітності (дані в обліку відображені з урахуванням тих законодавчих норм, які діяли у той період, що підлягає перевірці);

- узгодженості інформації, наведеної у первинних документів з даними реєстрів аналітичного і синтетичного обліку. За можливості аудитор може ініціювати проведення звірки даних підприємства з даними особових рахунків контролюючих органів. Це надасть аудитору впевненості у точності залишків за рахунками 64 та 65. На даному етапі аудитор повинен також співставити дані балансу в частині дебіторської та кредиторської заборгованості за розрахунками з бюджетом та державними пенсійним фондом і фондами загальнообов'язкового державного соціального страхування з даними залишків за особовими рахунками платника податків в контролюючих органах.

Шостий та сьомий етапи аудиту в першу чергу передбачають перевірку дотримання нормативних вимог щодо складання тих чи інших форм звітності, яке подається підприємством до контролюючих органів.

3.2 Аудит єдиного податку

На перший погляд, проведення аудиту підприємства, що сплачує єдиний податок, здається одним з найпростіших варіантів проведення податкового аудиту. Але це не так. Єдиний податок сплачують підприємства, які віднесені до третьої та четвертої груп.

Під час здійснення аудиту за таких умов потрібно врахувати безліч нюансів і деталей. Наприклад, у разі перевірки платника податку третьої групи – юридичної особи (Табл.3.2):

Таблиця 3.2

Аудит єдиного податку

I	слід упевнитись, що підприємство веде спрощений бухгалтерський облік;

	варто переконатись у тому, що упродовж періоду, коли підприємство перебувало на єдиному податку, учасниками підприємства не були юридичні особи, які не є платниками єдиного податку, і їхня частка дорівнює або перевищує 25% (пп. 291.5.5 ПКУ);
II	потрібно перевірити всі (практично провести не аудит, а ревізію) банківські виписки, договори, акти наданих послуг (виконаних робіт), видаткові накладні, щоб переконатись у відсутності фактів отримання СПД доходів, які не відповідають КВЕД, зазначеним у Реєстрі платників єдиного податку;
III	у разі виявлення таких доходів перевірити факт їх відображення у Книзі обліку доходів у відповідних графах, а також впевнитись, що податок за подвійною ставкою був нарахований, задекларований і сплачений;
IV	не слід також забувати, що платники єдиного податку, які порушили умови перебування на спрощеній системі, повинні перейти з першого числа місяця, наступного за податковим (звітним) періодом, у якому здійснено порушення, на загальну систему оподаткування (пп. 29.2.3 ПКУ).

Щодо порядку проведення податкового аудиту підприємства, яке перебуває на четвертій групі єдиного податку, то такий вид перевірки потребує спеціальних знань та уважності під час розрахунку частки сільськогосподарського товаровиробництва.

3.3 Аудит ПДВ

Для перевірки податку на додану вартість потрібно в аудиторській групі мати окремого аудитора та на допомогу йому надати асистента. Тому, що ПДВ є одним із найскладніших у системі загальнодержавних податків.

Розглянемо декілька важливих аспектів, які впливають на перебіг аудиторської перевірки ПДВ.

Було встановлено, що підприємство здійснює виключно оподатковувані операції. Це означає, що ставки податку можуть бути різними: 0, 7, 14 і 20%

Якщо підтверджується ставка 0%, слід розуміти, що підприємство, найімовірніше, експортує товар, а отже, під час перевірки аудитори матимуть справу з бюджетним відшкодуванням. Крім того, слід зважати на той факт, що дата відображення операції з експорту в регістрах бухгалтерського обліку буде цілком залежати від факту переходу права власності на товар до нерезидента. А от дата відображення експортної операції в декларації з ПДВ залежить від дати перетину митного кордону.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України «Питання, пов'язані із застосуванням митних декларацій» [14], вивезення товарів за межі митної території України в митному режимі експорту підтверджується: митною декларацією, заповненою у звичайному порядку, чи додатковою декларацією, а також повідомленням про фактичне вивезення товарів за межі митної території України.

Таке повідомлення про фактичне вивезення товарів за межі митної території України містить відомості про кількість та номери в митній декларації товарів, вивезених за межі митної території України, дату їх фактичного вивезення, а в разі митного оформлення товарів за електронною митною декларацією – також відомості про номер такої декларації. Процедура отримання повідомлення описана в п.п. 31 та 32 Постанови № 450 залежно від того, яку форму має декларація: електронну чи паперову [14].

Отже, саме з повідомлення про фактичне вивезення товарів за межі митної території України можна визначити дату фактичного вивезення товарів за межі митної території України. Тож дата нарахування податкових зобов'язань повинна збігатися з датою вивезення товарів за межі митної території України, зазначеною митниками в повідомленні.

Саме на дату перетину митного кордону слід виписати податкову накладну за експортною операцією [15].

Якщо ставка ПДВ становить 7%, аудиторам потрібно буде перевірити, чи всі лікарські засоби, медичні вироби, медичне обладнання, які реалізовує та придбаває підприємство, включені до Переліку, та чи відповідають вони Вимогам до медичних виробів, в тому числі щодо маркування, умов введення їх в обіг та/або експлуатацію.

Якщо ставка ПДВ становить 14%, аудиторам потрібно буде перевірити операції поставки і ввезення в Україну наступної сільгосппродукції:

- 0102 (велика рогата худоба, жива);
- 0103 (свині, живі);
- 0401 (у частині незбираного молока), 1001 (пшениця), 1002 (жито), 1003 (ячмінь), 1004 (овес), 1005 (кукурудза), 1201 (соеві боби), 1204 00 (насіння льону), 1205 (насіння свиріпи та ріпаку), 1206 00 (насіння соняшнику), 1207 (насіння і плоди інших олійних культур), 1212 91 (цукрові буряки) [16].

І, нарешті, у випадку, коли йдеться про основну ставку податку – 20% аудиторам слід зважати на особливості оподаткування операцій з постачання товарів та послуг.

Встановлено, що підприємство здійснює звільнені від оподаткування операції (ст.197 ПКУ) або операції, що не є об'єктом оподаткування (ст. 196 ПКУ) одночасно з операціями, що оподатковуються.

У такому разі на перевірку ПДВ слід відвести більше часу, адже, по-перше, аудитору потрібно буде здійснити повний перерахунок частки використання товарів/послуг, необоротних активів в оподатковуваних операціях за попередній календарний рік. Якщо йдеться про перевірку трьох послідовних років, указаний перерахунок необхідно буде здійснити принаймні двічі. Допомогти в цьому може ст. 199 ПКУ [11].

По-друге, потрібно впевнитись, що в періоді, який підлягає перевірці, відсутні господарські операції, у результаті яких товари/послуги, необоротні активи, що були придбані для використання в оподатковуваних операціях, починають використовуватися:

- в операціях, що не є об'єктом оподаткування відповідно до ст. 196 ПКУ (крім пп. 196.1.7 ПКУ) або місце постачання яких розташоване за межами митної території України;
- в операціях, звільнених від оподаткування відповідно до ст. 197 підр. 2 р. ХХ ПКУ, міжнародних договорів (угод) (крім пп. 197.1.28 та п. 197.11 ПКУ);
- в операціях, що здійснюються платником податку в межах балансу платника податку;
- в операціях, що не є господарською діяльністю платника податку (крім п. 189.9 ПКУ).

Якщо ж такі факти будуть встановлені, аудитор повинен перевірити правильність нарахування податкових зобов'язань з ПДВ на підставі вимог п. 198.5 ПКУ.

Було встановлено, що підприємство продає та придбаває послуги в нерезидента.

У програмі аудиту потрібно передбачити час на перевірку вказаних операцій окремо. Аудитор, який перевірятиме правильність розрахунку ПДВ при імпорті або експорті послуг, повинен пам'ятати, що:

- існують особливості визначення місця постачання послуг, які викладені у ст. 186 ПКУ;
- місце постачання послуг залежить від виду послуг, що надаються чи придбаваються;
- усі види послуг можна розділити на послуги: пов'язані з рухомим майном (пп. 186.2.1 ПКУ); пов'язані з нерухомим майном (пп. 186.2.2 ПКУ);
- у сфері культури, мистецтва, освіти, науки, спорту, розваг або інших подібних послуг, зокрема послуги організаторів діяльності в

зазначених сферах і послуги, що надаються для влаштування платних виставок, конференцій, навчальних семінарів та інших подібних заходів (п. 186.2.3 ПКУ);

- місце постачання яких визначається за місцем реєстрації покупця (п. 186.3 ПКУ);

- місце постачання яких визначається за місцем реєстрації продавця (п. 186.4 ПКУ).

Висновки до розділу 3

Дослідження аудиту розрахунків за податками і зборами на базовому підприємстві дозволило зробити наступні висновки:

1. Предметом аудиту є лише перевірка даних бухгалтерського обліку та показників фінансової звітності, хоча практика аудиту в Україні на сучасному етапі вказує на те, що більшість клієнтів аудиту доручають аудит податкового обліку та звітності під час укладення договору про аудит. Перевірка відповідності податковим нормам щодо обчислення та сплати податків і зборів проводиться не тільки на основі даних бухгалтерського обліку та фінансової звітності, а й на основі первинних документів, реєстрів, що використовуються в податковому обліку та податковій звітності, пов'язаних з нарахуваннями та збори. Водночас можливість незалежних аудиторів отримувати повну податкову інформацію для здійснення контролю якості;

2. Метою аудиту є визначення достовірності податку, встановленого за спрощеною податковою системою, та своєчасності розрахунків з бюджетом. Завдання аудиту - визначити: доцільність використання спрощеної податкової системи; відсутність заборгованості перед бюджетом до подання заяви про перехід на спрощену систему оподаткування; правильний розрахунок єдиного податку та відповідність вимогам до критеріїв сплати єдиного податку;

3. Аудит податків, зборів та обов'язкових платежів полягає у перевірці: наявності та якості базової документації, пов'язаної з визначенням бази оподаткування для даного виду податків, зборів; правильність визначення платника податків, зборів та платежів; правильність визначення бази оподаткування, дати виникнення податкового зобов'язання за окремими видами податків, зборів, повнота та своєчасність сплати певних видів податків, зборів,; правильне відображення інформації на рахунках бухгалтерського обліку, в реєстрах аналітичного та синтетичного обліку;

відповідність нормативним вимогам щодо всіх видів звітності; узгодженість фінансових, статистичних та податкових показників.

4. Для удосконалення системи контролю за повнотою та своєчасності перерахування податків та зборів, що тягне за собою нарахування пені, підприємству запропоновано призначити відповідальну особу, яка буде повинна співставляти дати перерахування податків, зборів, платежів з датами граничного терміну їх сплати. Якщо в ході перевірки, буде виявлено прострочення сплати, особа повинна негайно повідомити про це керівництво задля уникнення зростання фінансових санкцій.

ВИСНОВКИ

В кваліфікаційній роботі здійснено теоретичне узагальнення основ обліку і аудиту розрахунків за податками та зборами. У результаті дослідження отримано наукові результати теоретичного та практичного спрямування, зокрема:

1. Товариство з обмеженою відповідальністю «Євробуд Плюс» спеціалізується на комплексному наданні послуг в галузі дорожнього будівництва. Компанія ТОВ «Євробуд Плюс» спеціалізується на комплексному наданні послуг у сфері дорожнього будівництва. До основної діяльності відноситься будівництво доріг і автострад. До інших видів діяльності відноситься виготовлення виробів із бетону для будівництва, надання в оренду будівельних машин і устаткування, вантажний автомобільний транспорт. У підприємства ТОВ «Євробуд Плюс» зареєстровано 2 одиниці автотранспорту в користуванні, та 7 ліцензій

2. Станом на 31.12.2021 року власний капітал складається зі статутного капіталу – 1093 тис.грн., нерозподіленого прибутку – 35841 тис.грн. Прибуток від діяльності за 2021 рік 6545 тис.грн. У звітному році зменшення власного капіталу відбулося за рахунок виплат дивідендів у розмірі 9145 тис грн. Загальний розмір власного капіталу на кінець 2021 року становить 36934 тис.грн.

3. На відміну від підприємців, які можуть застосовувати одну з трьох груп єдиного податку, юридичні особи обмежені у своєму виборі лише 3-ю групою. Ставка податку для них складає 5 відсотків від обороту, а у разі добровільної реєстрації платником ПДВ – 3 відсотки. Обмеження щодо максимальної річної суми виручки для юридичних осіб – платників єдиного податку у 2022 році складає 1167 МЗП, що дорівнює 7585500 грн.

4. Для удосконалення обліку ПДВ підприємству ТОВ «Євробуд Плюс» запропоновані наступні аналітичні рахунки:

- 644/1 «Податковий кредит не підтверджений»
- 644/2 «Податковий кредит транзитний рахунок»

- 643/1 «Податкові зобов'язання, що підлягають коригуванню».

5. Предметом аудиту є лише перевірка даних бухгалтерського обліку та показників фінансової звітності, хоча практика аудиту в Україні на сучасному етапі вказує на те, що більшість клієнтів аудиту доручають аудит податкового обліку та звітності під час укладення договору про аудит. Перевірка відповідності податковим нормам щодо обчислення та сплати податків і зборів проводиться не тільки на основі даних бухгалтерського обліку та фінансової звітності, а й на основі первинних документів, реєстрів, що використовуються в податковому обліку та податковій звітності, пов'язаних з нарахуваннями та збори. Водночас можливість незалежних аудиторів отримувати повну податкову інформацію для здійснення контролю якості;

6. Метою аудиту є визначення достовірності податку, встановленого за спрощеною податковою системою, та своєчасності розрахунків з бюджетом. Завдання аудиту - визначити: доцільність використання спрощеної податкової системи; відсутність заборгованості перед бюджетом до подання заяви про перехід на спрощену систему оподаткування; правильний розрахунок єдиного податку та відповідність вимогам до критеріїв сплати єдиного податку;

7. Аудит податків, зборів та обов'язкових платежів полягає у перевірці: наявності та якості базової документації, пов'язаної з визначенням бази оподаткування для даного виду податків, зборів; правильність визначення платника податків, зборів та платежів; правильність визначення бази оподаткування, дати виникнення податкового зобов'язання за окремими видами податків, зборів, повнота та своєчасність сплати певних видів податків, зборів; правильне відображення інформації на рахунках бухгалтерського обліку, в реєстрах аналітичного та синтетичного обліку; відповідність нормативним вимогам щодо всіх видів звітності; узгодженість фінансових, статистичних та податкових показників.

8. Для удосконалення системи контролю за повнотою та своєчасності перерахування податків та зборів, що тягне за собою нарахування пені, підприємству запропоновано призначити відповідальну особу, яка буде повинна співставляти дати перерахування податків, зборів, платежів з датами граничного терміну їх сплати. Якщо в ході перевірки, буде виявлено прострочення сплати, особа повинна негайно повідомити про це керівництво задля уникнення зростання фінансових санкцій.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Малишкін О.І. Податковий облік чи податкові розрахунки?. Бухгалтерський облік і аудит, 2012, 1: 22-28.
2. Колеснікова, О. М. Проблемні питання обліку резерву сумнівних боргів в контексті Податкового кодексу України. Ефективна економіка, 2011, 11.
3. Подолянчук О.А. Податок на додану вартість: сутність та стан первинного обліку. Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики, 2017, 1: 82-102.
4. Лень В.С. Господарський облік: дефініція та зміст. Чернігівський науковий часопис Чернігівського державного інституту економіки і управління. Сер. 1: Економіка і управління, 2011, 1: 62-68.
5. Коблянська О.І. Бухгалтерський і податковий облік фінансових кредитів. Вісник університету банківської справи Національного банку України, 2013, 2: 246-251.
6. Малишкін О.І. Аудит податків: конструкція на майбутнє. Економіка: реалії часу, 2015, 1 (17).
7. Меліхова Т.О. Розвиток зовнішнього та внутрішнього аудиту податків на підприємствах. Економіка та держава, 2010, 1: 52-56.
8. Проскура К.П. Організація та методичне забезпечення податкового аудиту як елемента податкового контролю. Незалежний аудитор, 2013, 5: 43-48.
9. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 23 «Розкриття інформації щодо пов'язаних сторін» : Наказ, Мінфін України від 18.06.2001 № 303 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z0539-01> (дата звернення: 31.05.2022).
10. Вибір Системи Оподаткування. URL: <http://firstconsulting.com.ua/resources/putivnyk-pidpryiemtsia/261-vybir-systemy-opodatkuvannia> (дата звернення: 31.05.2022)

11. Податковий кодекс України : Кодекс України; Закон, Кодекс від 02.12.2010 № 2755-VI // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2755-17> (дата звернення: 31.05.2022)

12. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 25 «Спрощена фінансова звітність» : Наказ; Мінфін України від 25.02.2000 № 39 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z0161-00> (дата звернення: 31.05.2022)

13. Фоміна Т. В. Основні етапи проведення аудиту податків, зборів, обов'язкових платежів. Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету. Економічні науки, 2010, 18 (2): 228-233.

14. Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 22 квітня 2020 р. № 341 : Постанова Кабінету Міністрів України від 29.03.2021 № 450 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/450-2021-%D0%BF> (дата звернення: 31.05.2022)

15. Лист МГУ ДФС - Центрального офісу з обслуговування ВП від 03.12.2015 № 26412/10/28-10-06-11. URL: <http://officevp.sfs.gov.ua/baner/podatkovyi-konsultatsii/konsultatsii-dlya-yuridichnih-osib/65550.html>

16. Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо ставки податку на додану вартість з операцій з постачання окремих видів сільськогосподарської продукції : Закон України від 17.12.2020 № 1115-IX // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/1115-20> (дата звернення: 31.05.2022)